

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Теоретико-методичне забезпечення контролю якості
аудиту**

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування"**

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою контролю і аудиту, протокол № 9а від 20.04.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни "Теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту" є формування практичних навичок застосування політик та процедур контролю якості аудиту

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни "Теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту" на практичні заняття відводиться 20 год. навчального часу.

Практичні заняття з навчальної дисципліни "Теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту" проводяться у комп'ютерних аудиторіях Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Заходи з впровадження та підтримання системи контролю якості, спроможної забезпечити достатній рівень контролю для всіх завдань, перш за все, для завдань із обов'язкового аудиту, є важливою складовою організації аудиторської діяльності. Елементами такої системи в кожній аудиторській фірмі є політики і процедури стосовно відповідальності керівництва за якість на фірмі, відповідних етичних вимог, прийняття та продовження стосунків з клієнтами і конкретних завдань, людських ресурсів, виконання завдання, моніторингу, які фіксуються у формі положення чи внутрішнього стандарту та затверджуються керівником аудиторської фірми]. Зовнішній контроль якості аудиторських послуг здійснює Аудиторська палата України (АПУ). Організаційна структура запровадженої АПУ системи забезпечення якості аудиторських послуг включає такі рівні: АПУ; Комісія АПУ з контролю якості та професійної етики; Комітет з контролю якості аудиторських послуг; Уповноважені контролери; Уповноважені з контролю якості організації; Дисциплінарна комісія. Функціонування системи забезпечується шляхом здійснення АПУ комплексу таких заходів, як: затвердження та підтримання в актуальному стані професійних стандартів і положень з національної практики завдань; проведення конференцій, підготовка й видання навчальної та науково-методичної літератури з питань аудиторської діяльності, обмін досвідом; організація і проведення постійного удосконалення професійних знань практикуючих аудиторів; розробка й затвердження порядку подання та форми річної звітності суб'єктів аудиторської діяльності; створення і організація роботи комісій АПУ за всіма напрямками забезпечення якості аудиторських

послуг; розгляд і затвердження Положення про здійснення зовнішніх перевірок аудиторів та аудиторських фірм, Положення про моніторинг з питань практики аудиторської діяльності, результатів зовнішніх перевірок аудиторів та аудиторських фірм, застосування до них стягнень, оприлюднення інформації про функціонування системи забезпечення якості аудиторських послуг в Україні.

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіт, який відповідає зазначеним викладачем вимогам, та захищають його під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
Змістовий модуль І. Теоретичні засади та принципи організації контролю якості аудиторських послуг						
1.	Тема 1. Сутність контролю якості аудиту та організаційні засади його проведення	Здатність до організації контролю якості аудиторської фірми	1. Поняття якості та контролю якості аудиторських послуг 2. Нормативно-правове регулювання контролю якості аудиторських послуг в Україні 3. Форми та методи контролю якості в аудиті. 4. Міжнародний досвід організації контролю якості аудиторських послуг	2	–	Основна: [1; 2, 3]. Додаткова: [1; 2].

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			<p><i>Завдання</i> Теоретико-методичне забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості</p>			
2.	Тема 2. Система контролю якості та її основні елементи	Здатність критично оцінювати та вносити пропозиції стосовно оцінки результатів аудиту	<p>1. Внутрішніфірмова політика контролю якості аудиторських послуг та процедури її забезпечення</p> <p>2. Обов'язки керівництва аудиторської фірми щодо забезпечення якісного надання аудиторських послуг та дотримання вимог Кодексу етики професійних бухгалтерів МФБ</p> <p><i>Завдання</i> Елементи системи контролю якості аудиторських послуг</p>	4	–	<p>Основна: [1; 2, 3]. Додаткова: [1; 2].</p>
3	Тема 3. Документальне забезпечення політик та процедур контролю якості аудиту	Здатність збирати та оцінювати аудиторські докази й скласти робочі документи аудитора	<p>1. Документи по організації контролю якості суб'єкта аудиторської діяльності</p> <p>2. Документи з дотримання етичних вимог</p> <p>3. Документи щодо відповідності політики, застосовуваних процедур прийняттю завдання та продовженню співпраці з клієнтом</p> <p>4. Документи, які підтверджують відповідність політики та процедур</p>	4	–	<p>Основна: [1; 2, 3]. Додаткова: [1; 2].</p>

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			щодо людських ресурсів <i>Завдання</i> Документування політики та процедур виконання завдань з аудиту фінансової звітності			
Разом за змістовим модулем I				10		
Змістовий модуль II. Організаційно-методичне забезпечення контролю якості аудиту						
4	Тема 4. Методичні засади контролю якості прийняття та продовження стосунків з клієнтом	Здатність визначати методичні засади контролю якості при прийнятті та продовження стосунків з клієнтом	1. Процедури визначення достатньої компетентності, можливостей часу та ресурсів для прийняття завдання від клієнта 2. Оцінка потенційних клієнтів, їх прийняття та продовження стосунків 3. Ідентифікація ситуацій, оцінювання їх впливу та прийняття рішення під час виконання завдання щодо продовження співпраці з клієнтом <i>Завдання</i> Оцінка незалежності аудиторської фірми від потенційних клієнтів	3	–	Основна: [1; 2, 3]. Додаткова: [1; 2].
5	Тема 5. Методично-організаційні основи контролю якості виконання завдання з аудиту, огляду, іншого надання впевненості	Здатність здійснювати організаційні засади контролю якості виконання завдання	1. Мета контролю якості виконання завдання 2. Політика й процедури контролю якості виконання завдання 3. Нагляд протягом виконання завдання 4. Перевірка контролю якості вико-	3	–	Основна: [1; 2, 3]. Додаткова: [1; 2].

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
			нання завдання <i>Завдання</i> Документування перевірки контролю якості виконання завдання			
6	Тема 6. Моніторинг відповідності політик та процедур контролю якості аудиту	Вміння організувати внутрішній та зовнішній моніторинг контролю якості аудиту	1. Мета моніторингу відповідності політики та процедур контролю якості 2. Складові та організація проведення моніторингу 3. Документування моніторингу відповідності політик та процедур контролю якості аудиту <i>Завдання</i> Процес перевірки завершених завдань	4	–	Основна: [1; 2, 3]. Додаткова: [1; 2].
Разом за змістовим модулем II				10		
Разом за навчальною дисципліною				20		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Теоретико-методичне забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості

Завдання: сформулювати фахову компетентність щодо формулювання питань та оцінювання відповідей стосовно теоретико-методичного забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості:

сформулювати одне теоретичне питання щодо забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості;

сформулювати одне питання щодо методичного забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості;

сформулювати одне проблемне питання щодо теоретико-методичного забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості;

надати відповіді на питання, сформульовані іншою групою;

здійснити оцінку відповідей на питання, наданих іншою групою;
скорегувати власну відповідь з урахуванням зауважень;
надати остаточну оцінку скоригованих відповідей;
презентувати результати виконання завдання.

Мета заняття: перевірка ступеню засвоєння здобувачами основ теоретико-методичного забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості

Основні теоретичні відомості: поняття якості та контролю якості аудиторських послуг, форми та методи контролю якості в аудиті, поняття суттєвості та методики визначення рівня суттєвості в аудиті.

Хід роботи.

1. Здобувачі об'єднуються у малі групи. Кожна група обирає керівника, який здійснює розподіл повноважень між членами групи та координує виконання завдання. Здобувачі відповідно до здійсненого розподілу повноважень виконують визначені функції.

2. Суть завдання полягає в тому, що кожна мала група послідовно виступає в ролі «викладача» (при спільному формулюванні трьох питань – теоретичного, практичного та проблемного), «здобувача» (при формулюванні відповідей на поставлені іншою малою групою питання) та «наставника» (при оцінюванні відповідей та наданні необхідних коментарів). Таким чином, лист оцінювання тричі проходить по колу малих груп та один раз у протилежному напрямку для коригування відповідей згідно зроблених іншою групою коментарів. Робота в групах відбувається шляхом активного обговорення як формулювання питань, так і пошуків відповідей, а особливо проблеми оцінювання. При виникненні проблемних ситуацій здобувачі розглядають положення відповідних нормативних документів, а при виникненні складних ситуацій звертаються до викладача, який за необхідності надає кваліфіковані роз'яснення та організує залучення до обговорення таких питань учасників з інших малих груп, які пропонують свій варіант рішення. Час на проходження кожного етапу завдання регламентований: 10 хв. – формулювання питань, 15 хв. – відповіді, 10 хв. – перевірка, 10 хв. – корегування відповідей, 5 хв. – корегування оцінки, по 10 хв. усні коментарі «наставників» з презентацією, 10 хв. – загальні коментарі викладача. Дотримання регламенту контролюється викладачем.

Очікуваний результат виконання завдання: поглиблення знань і вмінь щодо самостійного застосування основ теоретико-методичного забезпечення внутрішнього контролю якості при визначенні рівня суттєвості через належну

ретельність та професійний скептицизм, які є складовою фундаментальних принципів професійної етики аудитора

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практичних занять	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3		ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6		
Максимальна кількість балів	3	4,3	4,3	11,6	3,8	3,9	3,9	11,6	23,2

ЗПЗ – завдання для практичних занять.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2014 року. Частина 1 / пер. з англ. – К. : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 986 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf

2. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 "Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг" : Рішення Аудиторської палати України від 27.09.2007 р. № 182/4 (зі змінами). [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua/kontrol-yakosti>

3. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика [Текст] : монографія / Нац. акад. стат., обліку та аудиту / Н. М. Проскуріна. – К. : Інформаційно-аналітичне агентство, 2011. – 737 с.

5.2. Додаткова

1. Бычкова С.М. Контроль качества аудита / С.М. Бычкова, Е.Ю. Итыглова. – М.: Эксмо, 2008. – 208 с. – (настольная книга специалиста)

2. Мултанівська Т. В. Аудит в схемах та таблицях [Текст] : навч. посіб. / Харківський національний економічний університет / Т. В. Мултанівська. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 394 с.

5.3. Ресурси Інтернет

1. Про аудиторську діяльність в Україні: Закон України від 14.09.2006 р. № 140–V) (зі змінами) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.